

การปรับสูตรยาต้านไวรัส
สำหรับผู้ป่วยติดเชื้อเอชไอวี
ในเดือนรอมฎอน ฮ.ศ.1437
Antiviral Drug
In Ramadan

โรงพยาบาลเกาะลันตา จ.กระบี่
KOH LANTA HOSPITAL

ข้อผลงาน

การปรับสูตรยาต้านไวรัสสำหรับผู้ป่วยติดเชื้อเอชไอวี
ในเดือนรอมฎอน ฮ.ศ.1437 รพ.เกาะลันตา จ.กระบี่

การปรับสูตรยา
สำหรับผู้ป่วยติดเชื้อ
ในเดือนรอมฎอน ค.ศ.1437

**ต้านไวรัส
เอชไอวี**
Antiviral Drug
In Ramadan

โรงพยาบาลเกาะลันตา จ.กระบี่
KOH LANTA HOSPITAL

คำสำคัญ

การปรับยาต้านไวรัสเอดส์

ถือศีลอด

การปรับสูตรยา
สำหรับผู้ป่วยติดเชื้อ
ในเดือนรอมฎอน ค.ศ.1437

ต้านไวรัส
เอชไอวี
Antiviral Drug
In Ramadan

โรงพยาบาลเกาะลันตา จ.กระบี่
KOH LANTA HOSPITAL

สรุปผลงานโดยย่อ

ทีมสหวิชาชีพ แพทย์ พยาบาล เภสัชกรและนักเทคนิคการแพทย์ ได้ร่วมกันจัดทำแนวทางการปรับสูตรยาต้านไวรัสสำหรับผู้ป่วยติดเชื้อเอชไอวีในเดือนรอมฎอน รพ.เกาะลันตา จ.กระบี่

- ทำให้ผู้ป่วยเอชไอวีที่ต้องการถือศีลอด สามารถถือศีลอดได้ 11 ราย
- ผู้ป่วยที่ต้องการถือศีลอดแต่ไม่ผ่านเกณฑ์คัดเลือกเพื่อปรับสูตรยาต้านไวรัสใน เดือนรอมฎอน จำนวน 3 ราย

การปรับสูตรยา
สำหรับผู้ป่วยติดเชื้อ
ในเดือนรอมฎอน ค.ศ.1437

ต้านไวรัส
เอชไอวี
Antiviral Drug
In Ramadan

โรงพยาบาลเกาะลันตา จ.กระบี่
KOH LANTA HOSPITAL

ชื่อและที่อยู่องค์กร

คลินิกดอกกรั๊ก รพ.เกาะลันตา อ.เกาะลันตา จ.กระบี่ 81150

สมาชิกทีม

- นพ.วิรัช ตรีเมือง ตำแหน่ง นายแพทย์ชำนาญการ
- นางสาวสุมลดา ตรีเมือง ตำแหน่ง เกสัชกรชำนาญการ
- นางสาวมัณฑกานต์ ต้นดีไพศาลกิจ ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
- นางสาวทิพวัลย์ ดินแดง ตำแหน่ง นักเทคนิคการแพทย์ปฏิบัติการ

การปรับสูตรยาต้านไวรัส
สำหรับผู้ป่วยติดเชื้อเอชไอวี
ในเดือนรอมฎอน ค.ศ.1437
Antiviral Drug
In Ramadan

โรงพยาบาลเกาะลันตา จ.กระบี่
KOH LANTA HOSPITAL

เป้าหมาย

เพื่อให้ผู้ป่วยติดเชื้อเอชไอวีที่รับยาต้านไวรัสจาก รพ.เกาะลันตา
สามารถถือศีลอดในเดือนรอมฎอน ควบคู่กับการใช้ยาต้านไวรัสอย่างมี
ประสิทธิภาพได้

ปัญหาและสาเหตุโดยย่อ

ประชากรอำเภอเกาะลันตา จ.กระบี่ ส่วนใหญ่เป็นชาวมุสลิมประมาณ **90%** และกลุ่มผู้ป่วยติดเชื้อเอชไอวีในโรงพยาบาลเกาะลันตาเป็นชาวมุสลิม **70%** ทุก ๆ ปีชาวมุสลิมจะปฏิบัติศาสนกิจถือศีลอดในเดือนรอมฎอนโดยไม่รับประทานอาหารตั้งแต่ช่วงรุ่งอรุณจนถึงพลบค่ำ ซึ่งจะมีผลต่อการรับประทานยาที่มีระยะห่างระหว่างมื้อ **12** ชั่วโมง ทำให้ผู้ป่วยติดเชื้อเอชไอวีในรพ.เกาะลันตาที่ต้องการถือศีลอด

- ไม่มารับยาในช่วงถือศีลอด
- รับประทานเองเป็นวันละ **1** มื้อ (เช่น กินยา **GPO vir Z 2** เม็ด ในเวลาเดียวกัน)
- รับประทานเวลารับประทานยามากกว่า **12** ชั่วโมง
- บางคนอยากถือศีลอดแต่ไม่กล้าถือศีลอด

ดังนั้น ทีมสหวิชาชีพจึงได้จัดทำแนวทางปรับยาให้ผู้ป่วยติดเชื้อเอชไอวีได้ใช้ยาต้านไวรัสอย่างมีประสิทธิภาพควบคู่กับสามารถถือศีลอดได้ เพื่อให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชาวมุสลิม

กิจกรรมการพัฒนา

1. ประชุมทีมสหวิชาชีพ แพทย์ พยาบาล เภสัชกร และนักเทคนิคการแพทย์ เพื่อกำหนดแนวทางปฏิบัติ
2. นำแนวทางการตรวจรักษาและป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี ประเทศไทย 2557 เรื่องการปรับการกินยาต้านไวรัสในช่วงถือศีลอด มาใช้ในคลินิก

ตารางที่ 3.10 แนวทางการปรับยาเมื่อถือศีลอด

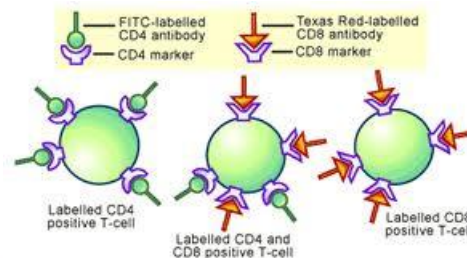
ยาด้านไวรัส	แนวทางการปรับยา
EFV	คงยา EFV ตามขนาดเดิม
NVP	เปลี่ยนเป็น NVP 400 mg ทุก 24 ชม. ถือศีลอด
ยาที่เป็น CD	<ul style="list-style-type: none"> • งดจ่ายให้ผู้ป่วยในช่วงถือศีลอด • ในกรณีมีโรคจากเชื้อรา วัณโรคชนิดที่ 1 ถึง 3 ตามขนาดเดิมในวันนั้น และปรับกลับเป็นขนาดตามเดิมในวันรุ่งขึ้น
LPVn	<ul style="list-style-type: none"> • ปรับ LPVn 2 เม็ดทุก 12 ชม. เป็น 4 เม็ดทุก 24 ชม. หรือปรับขนาดยาให้ใกล้เคียงกับเดิม ATN วันละเม็ด
TCF	คงยา TCF ขนาดเดิมแต่ปรับเวลาเป็นช่วงกลางวัน
AZT หรือ d4T	เปลี่ยนเป็น TDF 300mg ชม. ช่วงกลางวัน ซึ่งมีสัดส่วนใกล้เคียงผู้ป่วยที่มี Wt. < 60 kg/คน/ท. และให้พิจารณาปรับเป็น TDF 200mg
3TC	ปรับ 3TC 1 เม็ดทุก 12 ชม. เป็น 2 เม็ดทุก 24 ชม.

กิจกรรมการพัฒนา (ต่อ)

3. กำหนดเกณฑ์เพื่อคัดเลือกผู้ป่วยรับประทานยาต้านไวรัสที่สามารถปรับยาในช่วงถือศีลอดได้

- viral load < 50 copies
- CD 4 > 200 และเข้ารักษาเป็นระยะเวลา มากกว่า 1 ปี
- Adherence > 95 %
- urine analysis มีค่าปกติ
- serum creatinine น้อยกว่า 1 mg/ml
- สูตรยาต้านไวรัสที่ผู้ป่วยรับประทานอยู่สามารถปรับเป็นสูตรถือศีลอด

การปรับสูตรยา
สำหรับผู้ป่วยติดเชื้อ
ในเดือนรอมฎอน อ.ค.1437

ต้านไวรัส
เอชไอวี
Antiviral Drug
In Ramadan

โรงพยาบาลเกาะลันตา จ.กระบี่
KOH LANTA HOSPITAL

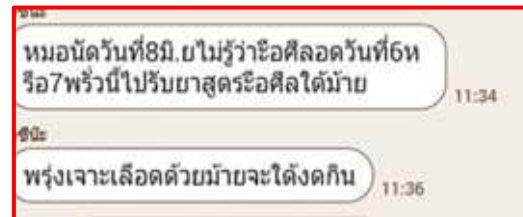
4. เกสัชกรให้ความรู้ผู้ป่วยเกี่ยวกับการปรับยาในช่วงถือศีลอด

กิจกรรมการพัฒนา (ต่อ)

5. แจ้งผู้ป่วยเกี่ยวกับการเตรียมตัวเพื่อรับยาถือศีลลดก่อนเดือน
รอมฎอน **1** เดือน และ ผ่าน **Line application**

ภาพแสดง การแจ้งผู้ป่วยผ่าน **line** กลุ่ม

กิจกรรมการพัฒนา (ต่อ)

6. พยาบาลคลินิกสอบถามผู้ป่วยที่ต้องการถือศีลอด

คลินิก 11-303 LMP 11/11/11
ช.น. 11/11/11 C PR 11/11/11
CR 11/11/11 SP 11/11/11 11/11/11

LAB 11/11/11
 FBS, Lipid profile, BUN, Cr, SGOP, SGPT
 CD4, CBC Viral load CXR
 PAP smear

การรับประทานยา เวลา 8:00 และ 20:00 น.
Adherence = 99.91 %
ชื่อ นามสกุล Px

11/11/11 11/11/11

ศูนย์ / ในเขต เครื่องแอลกอฮอล์ สารเสพติด ยา 11/11/11
CC: case B.24 มา ตามนัด นัดนัด เพื่อติดตามอาการและรับยาต่อ
PL: case B.24 + RO CA corvix มาเพื่อติดตามอาการและรับยาต่อ
การ ทาน

ให้สัมภาษณ์เรื่อง
M: การให้อาหารรับประทานยาตามแพทย์สั่งอย่างสม่ำเสมอ ตรงเวลา และ
E: หลีกเลี่ยงสถานที่แออัด หลีกเลี่ยงการใกล้ชิดกับผู้ติดเชื้อทางเดิน
T: ให้ความรู้เรื่องโรค เอชไอวี ภาวะแทรกซ้อน การป้องกันโรคติดต่อ
การอยู่ร่วมกับสังคมและการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อ ฉาย
H: ผู้ป่วยและบุคคลในครอบครัว งดสูบบุหรี่ / ใบบาจาก , งดสุราเครี
พักก่อนให้เพียงพอ , ออกกำลังกายตามสมรรถภาพ
O: นัด FU ที่ Clinic B.24 รพ.เกาะลันตา ในวันที่ 16/11/11
เพื่อรับยา ARV และ ติดตามอาการ FBS , Lipid profil
 CD4 ,CBC Viral load CXR PAP smear
D: รับประทานที่มีประโยชน์ครบ 5 หมู่, หลีกเลี่ยงอาหารสูง
คัมνά 3 ลิตรต่อวัน
ผู้ให้คำแนะนำลงชื่อ..... 11/11/11 RN. ผู้รับ

กิจกรรมการพัฒนา (ต่อ)

7. เกสซ์กรตรวจสอบจำนวนยาต้านไวรัสที่ใช้มากในการปรับยาถือศีลอด ได้แก่
lamivudine 150 mg , nevirapine 200 mg , tenofovir 300 mg
เพื่อสำรองให้เพียงพอ

การปรับสูตรยา สำหรับผู้ป่วยติดเชื้อ **ต้านไวรัส เอชไอวี** Antiviral Drug In Ramadan

โรงพยาบาลเกาะลันตา จ.กระบี่
KOH LANTA HOSPITAL

กิจกรรมการพัฒนา (ต่อ)

- 8. ส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ viral load, CD 4, urine analysis และ serum creatinine
- 9. เภสัชกรตรวจสอบเกณฑ์ที่ตั้งไว้กับค่าทางห้องปฏิบัติการ, % Adherence และ สูตรยาต้านไวรัสของผู้ป่วย

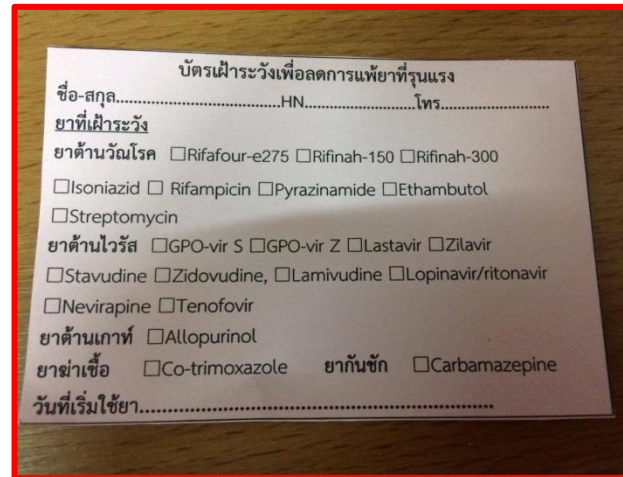
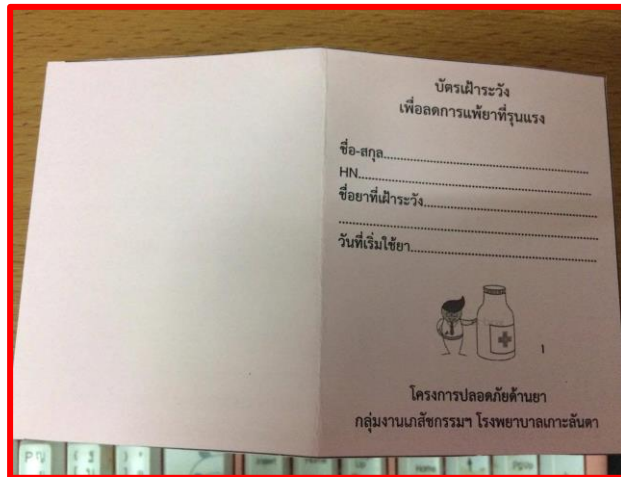
Date	BW	BP	CD4	%	VL	Log	FBS	SGOT	SGPT	Chol	TG	HDL	BUN	Cr	หมายเหตุ
31 MAR 58			12.9	18.6	< 20		85	18	12	114	84	83	10	0.6	หมายเหตุ
29 APR 58	43	120/80	12.9	17.8	< 20	1.7	101	20	13	103	46	49	16	0.7	CVR = 2.6% PAP 5.0000 4.5%
16 APR 58	43	120/80	12.9	17.8	< 20	1.7	101	20	13	103	46	49	16	0.7	CVI = 48.51
25 MAR 58	42.9	128	16.3				101	23	19	159	93	66	13	1.0	CVI = 47.67
28 MAR 57	40	100/40	32.4	19.8			96	22	19	125	67	64	13	0.65	CVR = 2.6% PAP 5.0000 4.5%
11 APR 57	40	100/40	32.4	19.8			96	22	19	125	67	64	13	0.65	CVI = 29.9% Hb10.6
13 MAR 57	42	110/40	32.4	20.7			96	15	4	243	42	46	7	0.70	CVI = 62.55
17 MAR 58	44	130/80	37.3	21.06			92	23	15	294	93	69	12	0.56	Hb 11.5 Hct 32.6
150															LMP หมด 25/57

กิจกรรมการพัฒนา (ต่อ)

10. แพทย์สั่งยาตามแนวทางการปรับยาต้านไวรัสในช่วงถือศีลอด
11. เกสซ์กรตรวจสอบสวนสูตรยาต้านไวรัสก่อนจ่ายยา ทวนสอบเวลาที่ผู้ป่วยจะรับประทานยาให้เป็นเวลาเดียวกัน(ส่วนใหญ่ผู้ป่วยจะรับประทานยาเวลา 20.00 น.) และ อาการข้างเคียงของยาแต่ละตัว
12. ติดตามอาการข้างเคียงจากยาต้านไวรัส

การวัดผลและการเปลี่ยนแปลง

ตารางแสดงจำนวนผู้ป่วยติดเชื้อเอชไอวี

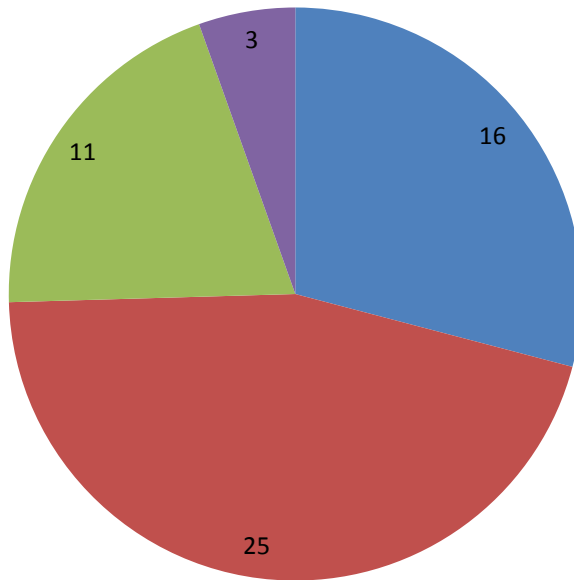
	จำนวนผู้ป่วย	คิดเป็นร้อยละ
ผู้ป่วยติดเชื้อเอชไอวีที่ไม่ได้เป็นมุสลิม	16	29.09
ผู้ป่วยติดเชื้อเอชไอวีที่เป็นมุสลิม	39	70.91
ผู้ป่วยที่ติดเชื้อเอชไอวีทั้งหมด	55	100.00

จำนวนผู้ป่วยที่ผ่านเกณฑ์คัดกรองให้ถือศีลอดได้

	จำนวนผู้ป่วย	คิดเป็นร้อยละ
ผู้ป่วยที่ต้องการถือศีลอดทั้งหมด	14	100.00
ผู้ป่วยที่ผ่านเกณฑ์คัดกรองถือศีลอดได้	11	78.57
ผู้ป่วยที่ไม่ผ่านเกณฑ์คัดกรองให้ถือศีลอด	3	21.43

การวัดผลและการเปลี่ยนแปลง

- ผู้ป่วยติดเชื้อเอชไอวีที่ไม่ได้เป็นมุสลิม
- มุสลิมไม่ประสงค์ถือศีลอด
- มุสลิมประสงค์ถือศีลอดและผ่านเกณฑ์
- มุสลิมประสงค์ถือศีลอดและไม่ผ่านเกณฑ์

แผนภาพแสดง จำนวนผู้ป่วยเอชไอวี รพ.เกาะลันตา

การปรับสูตรยา
สำหรับผู้ป่วยติดเชื้อ
ในเดือนรอมฎอน ค.ศ.1437

**ต้านไวรัส
เอชไอวี**
Antiviral Drug
In Ramadan

โรงพยาบาลเกาะลันตา จ.กระบี่
KOH LANTA HOSPITAL

การวัดผลและผลของการเปลี่ยนแปลง

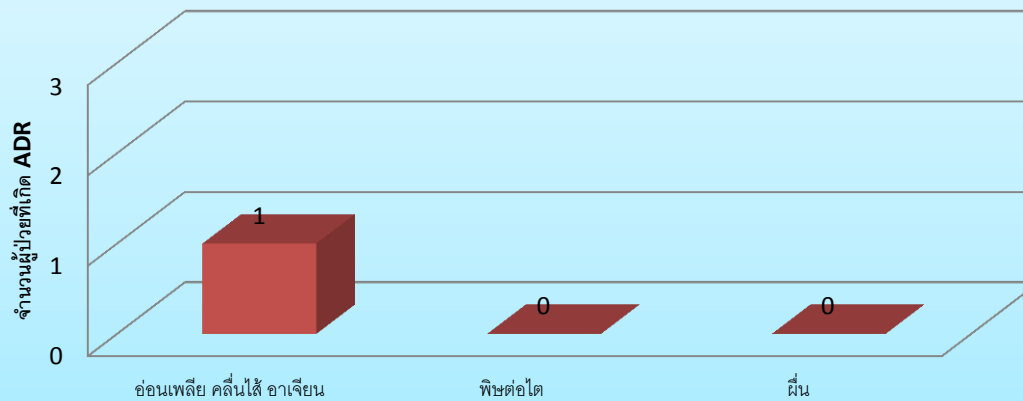
สูตรยาเดิม	สูตรยาด้านไวรัสที่ปรับในเดือนรอมฎอน	จำนวนผู้ป่วย (ราย)
GPO VIR Z	TDF+3TC+NVP	5
GPO VIR S	TDF+3TC+NVP	2
Lastavir + EFV	TDF+3TC+EFV	1
TDF+NVP+3TC	TDF+NVP+3TC	3

ตาราง แสดงการปรับสูตรยาด้านไวรัสในเดือนรอมฎอน

การวัดผลและผลของการเปลี่ยนแปลง

แผนภูมิแสดงจำนวนผู้ป่วยที่เกิด ADR

จำนวนผู้ป่วยที่เกิดอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา (**ADR**)

ภายหลังจากปรับสูตรยาต้านไวรัส

การวัดผลและผลของการเปลี่ยนแปลง

การเปลี่ยนแปลงเชิงนามธรรม

การที่ผู้ป่วยปฏิเสธการถือศีลอด สิ่งที่เราได้จากการให้คำปรึกษา คือ โรคที่เป็นอยู่เป็นโรคเรื้อรังที่รักษาไม่หายขาดซึ่งเป็นสิ่งยากเย็นสำหรับการถือศีลอด สิ่งที่จะทำทดแทนได้คือ การบริจาคข้าวสาร ถ้าขาดแคลนทุนทรัพย์ก็ให้ปฏิบัติศาสนกิจอื่นๆให้ครบเช่น การละหมาด เป็นต้น ส่วนผู้ป่วยที่ยากถือศีลอดแต่ไม่ผ่านเกณฑ์คัดเลือก ก็จะมีแรงจูงใจที่จะเพิ่มการปฏิบัติตัวให้เคร่งครัดขึ้น เช่น การรับประทานยาให้ตรงต่อเวลา เพื่อจะได้ถือศีลอดในปีถัดไป

การวัดผลและผลของการเปลี่ยนแปลง

การเปลี่ยนแปลงเชิงนามธรรม

สำหรับผู้ป่วยติดเชื้อเอชไอวีที่ได้ปรับยาสูตรถ้อยทีถ้อยอาศัย สิ่งที่เราสัมผัสได้คือ ภาวะภาคภูมิใจของผู้ป่วยที่สามารถปฏิบัติศาสนกิจได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่นในสังคม ไม่เป็นปมด้อย แหวงตาและสีหน้าแสดงความปลื้มปริ่มที่ได้ถือศีลอดนั้นบางครั้งเหมือนเป็นการชดเชยสิ่งผิดพลาดในอดีตและการได้ถือศีลอดเป็นแรงจูงใจให้ผู้ป่วยมาตามนัด **adherence** ในการรับประทานยาดีขึ้น

บทเรียนที่ได้รับ

- การจัดทำแนวทางเพื่อปรับสูตรยาต้านไวรัสในเดือนรอมฎอนเป็นการเพิ่มความมั่นใจแก่ทีมสหวิชาชีพ และผู้ป่วย
- การดูแลผู้ป่วยตามบริบทของพื้นที่จะเพิ่มความต่อเนื่องและยั่งยืนของการพัฒนาคุณภาพ
- การเตรียมยาต้านไวรัสในช่วงเดือนรอมฎอนเป็นสิ่งสำคัญเนื่องจากตอนเริ่มปรับสูตรยาปีแรก เกิดปัญหาจำนวนยาที่ใช้ไม่เพียงพอ ต้องนัดคนไข้มาระหว่างนัดและยืมยาจากโรงพยาบาลใกล้เคียง จึงได้พัฒนาคือการแจ้งข้อมูลแก่ผู้ป่วยก่อนถือศีลอด 1 เดือน เพื่อประเมินจำนวนยาที่ต้องใช้ในเดือถือศีลอดให้เพียงพอ
- การเฝ้าระวังภาวะดี้อยาในคนไข้ที่รับยาสูตรถือศีลอด
- ควรทำการประเมินความพึงพอใจของผู้ที่ได้ถือศีลอด

การปรับสูตรยา
สำหรับผู้ป่วยติดเชื้อ
ในเดือนรอมฎอน ค.ศ.1437

ต้านไวรัส
เอชไอวี
Antiviral Drug
In Ramadan

โรงพยาบาลเกาะลันตา จ.กระบี่
KOH LANTA HOSPITAL

การติดต่อกับทีมงาน

ภญ.สุมลชา สนธิเมือง รพ.เกาะลันตา อ.เกาะลันตา จ.กระบี่ 81150

เบอร์โทร 081-0785942 email nimrxgirl@hotmail.com

การปรับสูตรยา
สำหรับผู้ป่วยติดเชื้อ
เอดส์รอบฎอน ค.ศ.1437

ต้านไวรัส
เอชไอวี
Antiviral Drug
In Ramadan

โรงพยาบาลเกาะลันตา จ.กระบี่
KOH LANTA HOSPITAL

กรมอนามัย
ศูนย์อนามัยที่ 12 ภูเก็ต

Selamat hari raya
—AidilFitri 2016—

“ขอให้พี่น้องมุสลิมทุกท่าน
สุขภาพดี แข็งแรง ทั้งร่างกายและจิตใจ”